

**«Төртінші деңгейдегі Бюджет және жергілікті өзін-өзі басқарудың қаржылық тұрақтылығы: проблемалар және оларды шешу жолдары»
тақырыбындағы дөңгелек үстелдің қорытындысы бойынша
ҰСЫНЫМДАР
(2020 жыл 5 қараша, Сенат Парламентінің ғимараты,
Нұр-Сұлтан қ.)**

Жергілікті өзін-өзі басқару жүйесін дамыту экономикалық өркендеудің, әлеуметтік әл-ауқаттың және азаматтық қоғамды қалыптастырудың міндетті шарттарының бірі болып табылады.

Қазақстан Республикасында жергілікті өзін – өзі басқарудың қалыптасуы- бұл мемлекет институттары мен азаматтық қоғамның дамуымен, елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының жалпы деңгейімен, жергілікті халықтың өміріне тікелей әсер ететін басқа да факторлар мен жағдайлармен байланысты көп кезеңді және серпінді процесс.

Дөңгелек үстел қатысушылары бюджеттің төртінші деңгейін дамыту және жергілікті өзін-өзі басқарудың қаржылық тұрақтылығы мәселелерін жан-жақты талқылап қарастырды.

Талқылау қорытындысы бойынша дөңгелек үстелге қатысушылары, жергілікті өзін-өзі басқару жүйесін дамыту мақсатында **Қазақстан Республикасының Үкіметіне ҰСЫНЫМ** жасайды:

1. «E-halyk» сервисін пайдалану арқылы салықтық әкімшілендіруді жақсарту үшін аудандық маңызы бар қалалар, ауылдар, кенттер, ауылдық округтер әкімдерінің аппараттарына есептелген және төленген салық сомалары жөніндегі мәліметтерге қол жеткізуді ұсыну жөніндегі іс-шараларды аяқтау **(ЕХӘҚМ, ҚМ, ҰЭМ, ЦДИАӨМ)**.

2. Бюджеттің төртінші деңгейімен жұмыс істеу үшін қазынашылық органдарының ақпараттық жүйелерінің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау **(ҚМ, ЦДИАӨМ)**.

3. Аудандық маңызы бар қалалар, ауылдар, кенттер, ауылдық округтер бюджеттері шығыстарының сыныптамасын ірілендіру мәселесін қарау **(ҰЭМ, ҚМ, ЖАО)**.

4. Жергілікті жерлерде бюджет саясатын тиімді іске асыру үшін ауылдық округтердің бюджеттерін бекіту және нақтылау процесін оңтайландыру мәселесін пысықтау **(ҰЭМ, ҚМ, ӘМ)**.

5. Үкіметтің және өзге де орталық мемлекеттік органдардың облыстардың дербес бюджет процесіне араласуына жол бермей, республикалық бюджеттен

берілетін бюджеттік субвенцияларды және республикалық бюджеттен субвенциялар есебінен қаржыландырылатын шығыстарды жергілікті атқарушы органдардың пайдалануына бақылау енгізуді іске асыруды қайта қарау **(ҚМ, ҰЭМ)**.

6. Мүліктің объективті нарықтық құнын бағалауды қамтамасыз ету үшін жеке тұлғалардың жылжымайтын мүлкін бағалау және қайта бағалау әдістемесін қайта қарау **(ҚМ, ҰЭМ)**.

7. Әкімшілік айыппұлдардың түсуін жергілікті өзін-өзі басқару органдарына қосымша беру (егер оларды ауыл, кент, ауылдық округ аумағында жасалған әкімшілік құқық бұзушылықтар бойынша полиция қызметкерлері салған жағдайда) **(ҚМ, ҰЭМ, ІІМ)**.

8. Жергілікті бюджетке түсетін түсімдерді ұлғайту мақсатында ЕАЭО-ға қатысушы елдерден әкелінген уақытша тіркелген көлік құралдарын салықтық есепке қою мәселесін пысықтау **(ҚМ, ІІМ, ҰЭМ)**.

9. Алдағы штат санын оңтайландыру шеңберінде ауылдық деңгейде мемлекеттік қызметшілерді қысқартуды жүргізбеу **(ҰЭМ, ҚМ)**.

10. Ауылда қосымша штат бірліктерін бөлу және/немесе еңбек өтіліне байланысты белгіленген қосымша төлеммен шарт негізінде бухгалтерлер мен заңгерлер қызметкерлерінің бірыңғай салааралық нормативтеріне енгізу мүмкіндігін қарау **(ҰЭМ, ЕХӘҚМ, ҚМ)**.